

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.153/2023/21.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. évi október hó 17. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A közösség tagja elleni erőszak büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. március 30. napján kihirdetett 2.B.22/2023/15. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott szabadságvesztés büntetésének és a közügyektől eltiltás tartamát is egyaránt 3 (három) – 3 (három) évre enyhíti.

A vádlott helyesen 2021. szeptember 22. napjáig volt őrizetben, a beszámításra vonatkozó rendelkezést akként pontosítja, hogy egy nap letartóztatásban töltött idő egy nap szabadságvesztésnek felel meg.

A vádlott telefonos elérhetőségének a feltüntetését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítja úgy, hogy egy nap letartóztatásban töltött idő egy nap szabadságvesztésnek felel meg.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2023. március 30. napján kihirdetett 2.B.22/2023/15. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki közösség tagja elleni erőszak büntetében [Btk. 216.§ (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont] és ezért 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. Rendelkezett arról, hogy a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A 2021. szeptember 20.

napjától előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította. Döntött a lefoglalt bűnjelek további sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az ítélet ellen a vádlott enyhítés érdekében, a védő eltérő tényállás megállapítása, eltérő minősítés és enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A védő fellebbezésének indoklásában előadta, hogy a tényállás a Be. 592.§ (2) bekezdés c) és d) pontja alapján megalapozatlan, részben a bűnösség megállapítása, részben a cselekmény minősítése tekintetében az elsőfokú bíróság az indoklási kötelezettségének nem tett eleget.

[4] A bíróság nem tett eleget az indoklási kötelezettségének abban a körben, hogy a vádlott késsel követte el a bűncselekményt, ugyanis a sértetti elmondásokkal – hosszú, vékony filézőkés – szemben a lefoglalt kés nem hosszú, nem vékony és egyáltalán nem filézőkés. Ugyancsak nem vonta a törvényszék értékelési körbe ezzel kapcsolatban tanú3 vallomását, aki kimondottan nézte, hogy a vádlott valóban késsel fenyegetőzik-e, de nem látott kést, hanem durva szóbeli bántalmazásnak aposztrofálta az eseményt. Ezért a tényállást oly módon kell korrigálni, hogy a vádlott kést nem vett elő. Nem tér ki az indoklás arra sem, hogy a vádlott a sört késsel nyitotta ki, így a sértettek más módon is láthatták a kést nála.

[5] A tényállás ilyen módosítása folytán indítványozta, hogy az ítéltábla a cselekményt 2 rb a Btk. 222.§ (2) bekezdés a) pontjába ütköző zaklatás vétségének minősítse és a büntetést jelentősen enyhítse.

[6] Amennyiben az ítéltábla ezt az álláspontot nem osztja, akkor nyomatékos enyhítő körülményként kérte értékelni az eljárás elhúzódását, és emellett azt is, hogy ezalatt a vádlott a legszigorúbb kényszerintézkedés hatálya alatt állt. Életvitele rendezett, édesanyja egészségi állapota megrendült.

[7] A terhelt büntetett előélete kapcsán pedig megjegyezte, hogy bár több alkalommal volt büntetve, de az 1. sorszámú elkövetési ideje 1999., a 2. számúé pedig 2014. Ténylegesen csak az 5. számúnak van jelentősége, amely esetben garázdaság vétsége miatt 45 nap közérdekű munkára ítélte a bíróság.

[8] Az ügyészség által hivatkozott más büntetőeljárás alatti elkövetés ténye általa nem ismert, ilyenről az elsőfokú ítélet sem tesz említést.

[9] Ezért a középértékben meghatározott büntetés tartama eltúlzott.

[10] Megjegyezte még, hogy ellentmondás volt a két sértett között abban a tekintetben, hogy a fenyegetés melyiküknek szólt, tanúl következetesen vallotta, hogy mindkettőjüknek, míg tanú2 szerint csak tanú1nak.

[11] Ennek alapján másodlagosan a büntetés enyhítését indítványozta.

[12] Csatolta tanúl sértettnek közjegyzői okiratba foglalt megbocsátó nyilatkozatát, valamint a vádlott élettársának egészségi állapotára vonatkozó orvosi dokumentumokat.

[13] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 14/2023/9. számú átiratában előadta, hogy a törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve a vádlott védekezésével szemben állapította meg a történeti tényállást, mely nem megalapozatlan, így az felülbírálatra alkalmas.

[14] Az ítélet személyi része azonban a bűnügy nyilvántartás alapján azzal egészítendő ki, hogy a vádlottat a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2022. március 23. napján kelt és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 27.Bf.853/2022/12. határozata folytán 2023. február 10. napján jogerőre emelkedett 10.B.XIX.11518/2019/68. számú ítéletével csoportosan, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette miatt 48 óra közérdekű munkára ítélte.

[15] A törvényszék az indokolási kötelezettségének is eleget tett, okszerű következtetést vont a vádlott elkövetéskori tudattartalmára és azon keresztül a bűnösségére, és a kialakult elsőbírói gyakorlatnak megfelelően rögzítette, hogy a vádlott vád tárgyává tett magatartása a Btk. 216.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő közösség tagja elleni erőszak büntettként minősül.

[16] Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott cselekményét 1 rendbelinek minősítette, a vád tárgyává tett cselekmény passzív alanyaként a törvény egyes számot használva a közösség tagját jelöli meg, így amennyiben az elkövető magatartása a közösség több tagja ellen irányul, akkor a rendbeliség a passzív alanyok számához igazodik, ezért a cselekményét 2 rendbelinek kell minősíteni a fellebbviteli eljárásban, amely nem ütközik a súlyosítási tilalomba.

[17] A büntetés kiszabása körében súlyosító körülményként kell még figyelembe venni, hogy a vádlott a cselekményét egy másik büntetőeljárás alatt követte el.

[18] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a törvénnyel többek között erőszakos, köznyugalmat megzavaró bűncselekmények miatt összeütközésbe került vádlottal szemben a büntetési célok szabadságvesztéssel és közügyektől eltiltással érhetők el, és nincs olyan érdemi körülmény, amely a büntetés enyhítését indokolná.

[19] Az ítélet egyéb rendelkezései a törvényi előírásoknak megfelelnek.

[20] A fentiek alapján indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét változtassa meg, a vádlott bűncselekményét 2 rb a Btk. 216.§ (1) bekezdésébe ütköző és (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő közösség tagja elleni erőszak büntettként minősítse, a büntetést halmazatiként tekintse kiszabottnak, a vádlott személyi körülményeit egészítse ki, az elsőfokú ítélet kihirdetése óta letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe számítsa be, egyebekben az elsőfokú ítélet hagyja helyben.

[21] A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott és a védő a fellebbezésüket fenntartották.

[22] A védő hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a sértetti megbocsátást különös nyomatékkal kell értékelni a vádlott javára, míg a korábbi elítélései közül csak a legutóbbi, garázdaság büntette miatt kiszabott 45 nap elzárást lehet súlyosító körülményként figyelembe venni, hiszen a korábban elbírált bűncselekményeket részben 10, illetve 25 évvel ezelőtt követte el, vagy pedig egészen más jellegűek.

[23] A vádlott bocsánatot kért a jelenlevő sértettől, és elmondta, hogy az elkövetés idején magánélete és munkakörülményei is rendezetlenek voltak, és ezért haragudott a világra.

[24] tanú1 felszólalásában elmondta, hogy már megbocsátott a vádlottnak, és ő maga is szeretné, ha a vádlott már hazatérhetne a családjához.

[25] A vádlott utolsó szó jogán nem kívánt felszólalni.

[26] A fellebbezések az enyhítés körében alaposak, az ügyészi indítvány nem megalapozott.

[27] A jogorvoslati kérelmek irányultságára figyelemmel az ítéltábla a Be. 590. § (1) és (2) bekezdés alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált. A felülbírálat kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, az indokolás helyességére és az eljárási szabályok megtartásának ellenőrzésére.

[28] A Be. 590. § (5) bekezdése alapján az ítéltábla azt is vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság eljárása során történt-e a Be. 607. § (1) és 608. § (1) bekezdésében írt feltétlen, vagy a Be. 609.§ (1) és (2) bekezdésében meghatározott az ügy érdemére kiható és a másodfokú eljárásban nem orvosolható, jellegénél fogva hatályon kívül helyezéshez vezető eljárási szabálysértés, a bűnösségre vont következtetés okszerű-e, és a bűncselekmény minősítése megfelel-e az anyagi jogszabályoknak.

[29] A Be. 590. § (7) bekezdése alapján az ítéltábla hivatalból felülbírált a Be. 671. §-a szerinti egyszerűsített felülvizsgálat alapját képező rendelkezéseket.

[30] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, azokat egyenként és összességükben a logika szabályainak megfelelően értékelte.

[31] Alappal utasította el a védelem tanúkihallgatásra irányuló bizonyítási indítványát, mert annak az ügy elbírálása szempontjából nem volt relevanciája.

[32] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékértékelő tevékenységéről és annak eredményéről a másodfokú bíróság által is nyomon követhetően, a felülbírálathoz szükséges mértékben számot adott.

[33] Az ítéltábla az ítélet indokolásának személyi részét a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján azzal egészíti ki, hogy a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2022. március 23. napján kelt és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 27.Bf.853/2022/12. határozata folytán 2023. február 10. napján jogerőre emelkedett 10.B.XIX.11518/2019/68. számú ítéletével csoportosan, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette miatt 48 óra közérdekű munkára ítélte.

[34] Már e körben a védői észrevételre reflektálva megjegyzi az ítéltábla, hogy a Btk. 97.§ (2) bekezdése értelmezése alapján amíg a közhiteles nyilvántartás a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat tartalmazza, az ahhoz fűződő hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt megállapítható.

[35] A másodfokú eljárásban beszerzett nyilvántartási adatok az elsőfokú bíróság ítéletében feltüntetett elítéléseket tartalmazták, így ennek figyelembevétele a másodfokú eljárásban is törvényes. Az újabb büntetés adataiból pedig kitűnik, hogy annak a büntetőeljárásnak a hatálya alatt követte el a vádlott a jelen ügyben elbírált bűncselekményt.

[36] Ugyancsak a személyi rész körében feltünteteti, hogy a vádlott a cselekmény elkövetésekor és azóta sem szenved az elméműködés olyan kóros állapotában – különösen elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban vagy személyiségzavarban – amely képtelenné tenné cselekménye következményeinek a felismerésére vagy arra, hogy e felismerének megfelelően cselekedjék. Beszámítási képessége megtartott, és kóros elmeállapot hiányában nem kell attól tartani, hogy a jövőben hasonló bűncselekményt követne el.

[37] Ezt a kiegészítést a nyomozás során beszerzett igazságügyi elemorvosszakértői vélemény alapján volt indokolt megtenni.

[38] Az elsőfokú bíróság a tényállást is megalapozottan állapította meg.

[39] A védői észrevételek kapcsán az ítéltábla rámutat, tanú1 és tanú2 az eljárás egésze alatt következetes vallomást tett arról, hogy a vádlottnál kés volt, melyet elő is vett, miközben azzal fenyegette őket, hogy elvágja a torkukat.

[40] tanú1 a 2021. december 1. napján történt kihallgatásakor a kés tekintetében azt vallotta, hogy a markolatot nem látta, csak a pengét, amit ő egy bicskának nézne. Tehát olyan nyilatkozatot tett, hogy a kést bicskának nézné, és az valóban egy bicska is volt, mely tehát

mindenben alátámasztja tanú1 vallomását. A vádlottól lefoglalt kést a nyomozás során tanú1 és tanú2 elé tárták, és mindketten – a különböző időpontban fogatosított kihallgatásukon - abban felismerték az elkövetés eszközét, hangsúlyozva, hogy annak markolatát nem látták, hiszen az a vádlott kezében volt.

[41] tanú3 elmondta, hogy amikor a fenyegetést hallotta, akkor még a vezetőfülkéből igyekezett hátra pillantani, hogy megnézze, van-e kés a vádlottnál, de nem látott, amikor pedig oda is ment, akkor nem figyelte, nem kereste a kést, tanú1 pedig úgy nyilatkozott, hogy amikor a vádlott meglátta, hogy jön a villamosvezető, akkor a kést leszorította a combjához, de azt nem figyelte, hogy ezután eltette-e.

[42] Összességében tehát tanú1 és tanú2 vallomása egybehangzó a kés tekintetében, a vádlott olyan kijelentéseket tett, melyek tanú1 és tanú2 leszúrására, torkuk elvágására irányultak, és a bicskát a rendőrök nála meg is találták. Ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a felfegyverkezve elkövetés tekintetében is megalapozott.

[43] Azt a körülményt, hogy a vádlott indulatát az azonos nemű kapcsolat váltotta ki, tanú3 és az 1. számú tanú vallomása is alátámasztja, külön értékelve azt a tény is, hogy még az 1. számú tanúnak is kifejezte a homoszexuális kapcsolatokkal szembeni ellenszenvét, sőt, e tanú vallomása szerint még egy fiatal járókelőhöz is olyan tartalmú kérdést intézett, hogy nem vonzódik-e a saját neméhez, mert akkor őt is megkéseli.

[44] Az ilyenformán helyes tényállásból az elsőfokú bíróság tehát okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és a bűncselekmény minősítése is törvényes.

[45] Az ítéltábla nem osztotta a cselekmény rendbelisége tekintetében kifejtett ügyészégi érvelést.

[46] Elemezve a törvényi tényállást látható, hogy a bűncselekménynek két alapesete van, melyből az (1) bekezdés szerinti alapeset a garázdaság szabálysértésének speciális alakzata, amely nem feltételez erőszakos magatartást. Ennek az alakzatnak nincs passzív alanya, nem kell konkrétan meghatározott személlyel szemben irányulnia, önmagában a kihívóan közösségellenes magatartás tanúsítása az elkövetési magatartás. Ehhez az adott csoport tagja előtti elkövetés vagy legalábbis annak lehetősége szükséges, hogy e magatartás közvetlen következményeit a csoport tagja észlelheti. Ez a feltétel jelen esetben meg is valósult. A csoport tagjainak, így a lehetséges passzív alanyoknak a száma a rendbeliség meghatározása szempontjából nem bír jelentőséggel. A kihívóan közösségellenes magatartások (jelen esetben a szóbeli, illetve a késsel történő fenyegetőzés) természetes egységet képeznek.

[47] A Btk. 216. § (2) bekezdés szerinti alapeset elkövetési magatartása körében a bántalmazás a passzív alany testét érintő, támadó fizikai ráhatás, amelyhez elegendő, ha a sértett becsületét sérti, de megvalósítható testi sérülés okozásával is. Jelen esetben ez nem valósult meg, a késsel a vádlott hozzá sem ért egyik hölgyhöz sem, és ez a rendelkezésre álló adatok szerint nem is állt szándékában, nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy a

villamosvezető közbelépésének hiányában a vádlott sérülést okozott volna, ezért nem is vont indokolt súlyosabban minősülő élet vagy testi épség elleni cselekmény megállapítása.

[48] A Btk. 216. § (3) bekezdése pedig oly módon épül rá mindkét alapesetre, hogy azok súlya között a minősített eset nem tesz megkülönböztetést.

[49] Tehát passzív alany hiányában nincs jelentősége annak, hogy a vádlotti fenyegetés hány személy felé irányult vagy azt hányan észlelték. Megjegyzendő, hogy tanú1 és tanú2 is egyezően nyilatkozott, hogy mindkettőjüket a torkuk elvágásával, leszúrással fenyegette a vádlott.

[50] Egy tömegrendezvényen a résztvevőkkel szemben alkalmazott fenyegető kijelentések nem képeznek halmazatot, ez a résztvevők száma ismeretének hiányában nem is lenne értékelhető. Megjegyzendő, hogy az ügyészség által hivatkozott erőszak – bár a tényállás nevében szerepel – nem tényállási elem, azt az (1) bekezdés – mely minősítést az ügyészség sem vitatta – nem is tartalmazza, eltérően egyébként a garázdaság bűncselekményi tényállásától, ezért is hivatkozott arra az ítéltábla, hogy az (1) bekezdés szerinti alapeset a garázdaság szabálysértésének egy speciális alakzata, hiszen nem követeli meg erőszakos magatartás tanúsítását.

[51] A felfegyverkezve elkövetés pedig az (1) bekezdéshez is kapcsolódó minősítő körülmény, amely még mindig nem követel meg passzív alanyt.

[52] A közösség tagja elleni erőszak büntette valóságos halmazatban állhat az élet vagy testi épség elleni bűncselekményekkel, de jelen esetben ilyennek még a kísérelte sem került megállapításra a már kifejtettek szerint.

[53] Az elsőfokú bíróság feltárta a büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket, melyeket az ítéltábla azzal egészít ki, hogy további súlyosító körülmény a büntetőeljárás alatti elkövetés, míg enyhítő körülmény a sértetti megbocsátás, valamint az elsőfokú ítélet kihirdetése óta bekövetkezett további időmúlás, melyet arra figyelemmel nagyobb nyomatékkal kellett értékelni, hogy a vádlott az eljárás egésze alatt letartóztatásban volt.

[54] Értékelni kellett viszont, hogy a minősített eset a büntetési tétel tekintetében nem tesz különbséget a két alapesetre épülő elkövetési magatartás között, ezért ezt a különbségtételt a büntetés kiszabása során kellett megtenni.

[55] A vádlott hozzátartozóinak betegségét az ítéltábla nem értékelte külön enyhítő körülményként, hiszen arra vonatkozóan nem merült fel adat, hogy ők a vádlott állandó ápolására, gondoskodására szorulnának.

[56] Az így kiegészített bűnösségi körülmények alapján a másodfokú bíróság indokoltnak látta a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás lényeges enyhítését.

[57] Az így csökkentett tartamú szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés is alkalmasak a büntetési célok elérésre, ez áll arányban a cselekmény konkrét tárgyi súlyával, a feltárt bűnösségi körülményekkel és a vádlott személyi társadalomra veszélyességével. Megjegyzendő azonban az elmeorvoszakértői vélemény megállapításaival összefüggésben, hogy a vádlott többszörösen büntetett előélete és azon belül is a szeszes ital fogyasztásával összefüggő, valamint garázda jellegű cselekmények elkövetése alapján mindenképpen szabadságvesztés kiszabásával érhetőek el a büntetési célok. A szakvélemény alapján a kóros elmeállapot hiányában nem kell attól tartani, hogy a jövőben hasonló bűncselekményt követne el, de a vádlott előéletéből kitűnően nem kóros elmeállapota okán ugyan, de már többször is követett el hasonló, garázda jellegű bűncselekményeket, így a speciális prevenciók célok csak szabadságvesztéssel érhetőek el.

[58] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, így azt a másodfokú bíróság nem érintette.

[59] A másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámította a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a másodfokú ítélet meghozatala napjáig letartóztatásban töltött időt.

[60] A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 599.§ (1) bekezdése alapján tartott nyilvános ülésen a Be. 606.§ (1) bekezdése értelmében a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, míg a változtatással nem érintett részében a Be. 605.§ (1) és (4) bekezdése alapján helybenhagyta.

[61] A Be. 561.§ (2) bekezdésének b) pontja alapján mellőzte a vádlott telefonszámának a feltüntetését, arról a Be. 184.§ (2) bekezdés g) pontja alapján a terheltnek a kihallgatásakor nyilatkoznia kell, de határozatban csak szükség esetén kell feltüntetni. Jelen esetben azonban a vádlott megfelelő lakcímmel és tartózkodási hellyel rendelkezik, így ennek feltüntetése nem indokolt.

Budapest, 2023. évi október hó 17. napján

dr. Magócsi István
a tanács elnöke

Radnainé dr. Solymosi Viktória
előadó bíró

dr. Fatalin Judit
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2.B.22/2023/15. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.153/2023/21. számú ítéletében írt változtatásokkal 2023. október 17. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. évi október hó 17. napján

dr. Magócsi István
a tanács elnöke

